

Zhaja ob 4 zjutraj.

Stane mesečno 10— Din
za inozemstvo 20— „

Oglaš po tarifu.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/1
Telefon št. 72.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Upravništvo:

Ljubljana, Prešernova
ul. št. 54. Telef. št. 96.

Podružnice:

Maribor, Barvarska ulica
št. 1. Tel. št. 22.

Celje, Aleksandr. cesta.

Račun pri pošt. čekov.
zavodu šte. 11.842.

Ljubljana, 16. oktobra.

Priprave za občinske volitve v Ljubljani so v polnem teku. Pojavi, ki jih pri tem opazujemo, niso razveseljivi. Pevsed vidimo na delu špekulacij, katera brezvestno računa na razoranost našega političnega življenja in sistematično poglablja desorijentiranost, ki so jo težki današnji časi zanesli v široke kroge ljudstva. V delavskih vrstah že vse vre. Razkrinkani komunizem si v novih oblikah skuša pridobiti novih tal, socializem beleha na notranjem nezaupanju in nespošobnosti, v proletarsko maso pa se zajeda stari sovražnik vsega človeškega napredka v maski krščanskega boljševizma vedno globlje. To se ne godi brez globljih potreslajev v klerikalni stranki, katere konservativno krilo se boji boljševistiških eksperimentov, v katerih vidi opasnost za obstoj lastne stranke. Meščan in kmet sta v mnogem oziru izgubila orijentacijo. Uradnik, ki ga pritiska beda, le predar naseda praznim obljubam demagogov, pridobitni stanovi so nezadovoljni vsled ovir, katere se pojavljajo v našem gospodarskem življenju. V takih razmerah je prijetno ribariti v kalnem.

Zanimivo je opaziti, kako se tudi za ljubljanske občinske volitve pripravljajo grupe in grupice, ki se ne upajo s pravim imenom na dan, da tako zajamejo kar večje število neorijentiranih volilcev, na drugi strani pa zakrijejo slabost svoje stranke in družbe. Tako vidimo, da klerikalci pri teh volitvah sploh ne nastopijo v imenu SLS. V Ljubljani SLS ne vleče, marveč le odbija. Klerikalci pa bi radi na magistratu gospodovali, za kar so jim dragoceni zlasti komunisti, katere bi radi asimilirali za krščanski socializem. Dr. Perič, ki je bil že v zadnjem občinskem svetu potrpežljivo in pohlevno sredstvo v dosegu klerikalnih namenov, naj krije s svojim imenom tudi pri volitvah klerikalne in komunistične nakane proti Ljubljani. Te dni tudi likvidira NSS kot samostojna stranka. Po trdih in dobro prenestih bojih je bila ta stranka malone že na tem, da dokaže svojo življenjsko silo. Zunanji vplivi ji niso mogli izpodkopati eksistence. Razpad prihaja sedaj od znotraj in to v uspešnem tempu. Voditelji NSS so izgubili vero v stranko, zaupanje v lastno moč. Četudi bi jim mogel v danih razmerah največ koristiti samostojen nastop, vendar so se voditelji odločili za komednejše stališče. Hlapi so se zopet zgrevano vrnili k staremu gospodarju, ki jim je obljubil za političen penzijo skromen preužitek.

Trideset let se že v napredni javnosti bije boj med stari in novim svetom. Narodno - socialna stranka je nastala iz nepoštenosti poidejcev, ki so sodili, da se proces pomlajenja v napredni organizaciji vrši prepočasi, in ki so izjavljali, da se ne morejo več uklanjati «nasilju avtoritet», da ne morejo več gledati, kako dominirajo osebnosti med idejami in načeli. Nestrpnosti niso imeli prav. Le s tem, da je ogromna večina naprednega dela naše javnosti ostala zvesta enotni svoji politični organizaciji, je mogla slovenska demokracija igrati tako odlično vlogo pri pripravah za naše osvobodjenje in se v naši novi državi uspešno posvetiti smotreni napredni jugoslovanski politiki. Intenzivno delo zlasti na kulturnem in socialnem polju, ki je v par letih skušalo izpopolniti v desetletjih nastale vrzeli, se je pojavilo pod vodstvom demokratske stranke v napredni slovenski javnosti. Najtežji državni problemi za našo državo so se reševali s pogumom, pozhrtvovalnostjo in samozatajevanjem haš od maloštevilnih reprezentantov slovenske demokracije. Demokratska stranka se ni izogibala nobene odgovornosti. Prevzela jo je tudi tam, kjer so se morali njeni nazori umakniti premoči številni ali političnih nujnosti. V najtežjih časih je proti destruktivnemu delu drugih postavljala svoje pozitivno delo. Pred velikimi princi njene programa se morajo umakniti osebe in oziri.

Sedaj vidimo v Ljubljani poskus recidive v stare čase. Oportuniteta naj zopet pride do veljave, obnovitev prvakarstva naj zaustavi odločilno moč organizacije, osebna užaljenost daje, kakor nekaj, moralčno pravico do političnega dezertstva. Organizirana demokracija energično odbija te škodljive poskuse, predobro se zavedajoč dolžnosti discipline in v globokem spoznanju, da je vsako cepljenje naprednih vrst danes zločin, ki ogroža veljavo in vpliv celokotne napredne volitve.

Italija dobi neparlamentarno vlado

SESTAVITI JO HOČEJO FAŠISTI Z GIOLITTIJEM.

Rim, 16. oktobra. (Izv.) Odločitav v preteči ministrski krizi kmalu pasti. Sestava nove trdne vlade je nujna vsled političnih in posebno finančnih vzrokov. Fašisti bi najbrže ne zahtevali razpusta zbornice, če bi z Giolittijem vstopili v vlado. Zato skušajo pridobiti Giolittija, da bi prevzel sestavo nove vlade iz neparlamentarnih krogov. Kralj se povrne turti iz Bruslja, tako da je pričakovati v prihodnjih dneh odločitve.

FAŠISTOVSKI NAČRTI.

Trst, 16. oktobra. (Izv.) Iz Rima se poroča: Tajnik fašistovskega parlamentarnega kluba Dino Grandi se je zadnje dni večkrat razgovarjal s predsednikom zbornice De Nicolom, ki vsled dejstva, da se je položaj med fašisti in vlado zadnje dni tako poostiril, da se vsi politični krogi boje nove, resne krize, ni mogel odpotovati v Napolj. Razgovori med De Nico-

lo in Grandijem so nadaljevanje pogajanj, ki so se že nekaj časa sem tajno vršila v viminalski palači in v hotelu London med vlado in fašistovskimi leaderji. Ti absolutno zahtevajo udeležbo v vladi in hočejo, naj se v to svrhu razpišejo nove volitve in naj se uvede takozvani francoski proporcni sistem, ki predvideva za stranko, ki je dobila pri volitvah največ glasov, tri petine mest v vladi, ostale stranke pa naj si razdele ostali dve petini vladnih resortov. Fašisti upajo dobiti po novem načinu vlado povsem v svoje roke, ker kalkulirajo s tem, da je njihova stranka zadnje čase silno narasla.

De Facta se je danes dolgo razgovarjal s predsednikom senata Tittonijem o tej zadevi, nakar je konferiral skoro vse popoldne tudi z De Nicolom, ki se je izrazil o položaju, kakor se doznava kljub tajnosti, ki se tu drži, zelo pesimistično za sedanjo vlado.

Češki rudarji so pristali na znižanje plač

RUDARSKA STAVKA KONČANA. — PLAČE SE ZNIŽAJO ZA ENO TRETJINO.

Praga, 16. oktobra. (Izv.) Sestanek zaupnikov ostravskih rudarjev je po dolgi in burni debati sprejel praški sporazum, po katerem se delavcem znižajo mezde takoj za 25 odstotkov; s 15. novembrom sledi znižanje za nadaljnih 5 odstotkov. Delavstvo pa pri-

čakuje, da se bo vsled znižanja mezd premoč pocenil in se ga bo več prodalo. Delo se jutri zopet prične; danes pa so se vršile ves dan predpriprave za pričetek. Tudi šleske deželne železnice so pričele zopet obratovati.

Kralj in invalidi

Beograd, 16. oktobra. (Izv.) Danes popoldne je kralj v posebni avdijenci sprejel Radovana Agatonoviča, rezervnega častnika invalida, kot zastopnika invalidskega združenja. Kralj se je Agatonoviču zahvalil za čestitke o priliki invalidskega kongresa; Agatonovič je pri tej priliki referiral kralju o vseh vprašanjih, ki se neposredno tičejo invalidov. Razložil je kralju, kako je invalidski kongres enodušno naglašal gospodarski napredek naše države. Pri tej priliki so tuji zastopniki konstatirali, da naša država bazira na duši in na srcu. Tudi italijanski zastopnik je izrazil svoje največje navdušenje za našo državo, obenem pa izjavil, da se je v Italiji širila množica laži proti naši državi. Rekel je, da bo on prvi, ki bo v Italiji javno povedal, da vse to ni res. Kralj se je zelo zanimal za invalidski zakon in izrekel svojo željo, da se ta zakon sklene čimprej, potem pa se je zanimal za razne osebnosti, ki so se udeležile kongresa.

Uradniška pragmatika

Beograd, 16. oktobra. (Izv.) Nocoj ob 21. uri se je zbral komitet ministrov Pašić, Trifković, Pribičević, Marković, Krstelj in Zerjav, ki je razpravljalo o zakonskih predlogih, ki se naj predložijo narodni skuščini. Obenem so razpravljali tudi o uradniškem zakonu, ki ga bo pododbor zakonodajnega odbora menda jutri dokončal in ki se nato predloži plenumu zakonodajnega odbora. Vlada bo pri tej priliki podala svojo izjavo glede onih členov uradniškega zakona, za katere je pododbor zahteval mnenje vlade.

Beograd, 16. oktobra. (Izv.) Pododbor zakonodajnega odbora je danes razpravljalo o II. in IV. poglavju uradniškega zakona. Jutri predpoldne bo pododbor nadaljeval svoje delo. Popoldne bo plenum podaljšal rok odboru za nekaj dni.

KALKULACIJA O VLADNI KRIZI.

Beograd, 16. oktobra. (Izv.) «Novi List» poroča, da bo v slučaju vladne krize trajala kriza najmanj mesec dni, tako da se nova vlada ne bo sestavila pred 15. decembrom t. l. Ako bi nova vlada imela izvesti nove volitve, bi se to ne moglo zgoditi pred mesecem aprilom 1923.

ŽELEZNIŠKE DELAVNICE.

Beograd, 16. oktobra. (Izv.) Te dni bo posebna komisija prometnega ministrstva obiskala kraje, ki so prikladni za zgraditev železniških delavnic.

Zato bo brez vsake škode prebela izločenje onih, ki smatrajo, da so njihove osebe več, nego stranka. Tragična usoda NSS pa hoče, da sprejema sedaj v svoje naročje tiste, pred katerimi so njeni ustanovitelji pred leti bežali iz JDS.

Razmejitve z Albanijo

Beograd, 16. oktobra. (Izv.) Veleposlaniška konferenca v Parizu je zahtevala od naše vlade, da se naše čete umaknejo iz krajev okoli Ohridskega jezera, ki bi morali po določeni mejni črti pripasti Albaniji. Naša vlada je nato stavila protipredlog, naj se najprej izvrši razmejitev severno Ohridskega jezera. Veleposlaniška konferenca je privolila v to in ukazala razmejitveni komisiji, naj odpotuje iz Debra v Prizren, da najprej doloži meje med Jugoslavijo in Albanijo na severu.

Afera našega vojnega ministra?

Dunaj, 16. oktobra. (Izv.) Današnji «Morgen» prinaša kot senzacijsko prikrojeno daljše poročilo o neki korupcijski aferi, v katero je baje zapleten tudi jugoslovanski vojni minister Vasič. («Morgen» govori o bivšem ministru, čeprav upravlja Vasič ta resort danes). Tvornica za patrone v Hirtenbergu je baje pripravila po naročilu večje pošiljatev patronov za Jugoslavijo, a sprejemna komisija patroni hotela prevzeti, ampak je zahtevala milijonsko provizijo. Po zadržanju «Morgena» je bil Vasič o postopku te komisije poučen.

SPREJEMI V BEOGRADU POVODOM KRONANJA RUMUNSKEGA KRALJA.

Beograd, 16. oktobra. (Izv.) V nedeljo popoldne so se vršili na rumunskem poslanstvu v Beogradu povodom kronanja rumunskega kralja slavnostni sprejemi. Imenom naše vlade je čestital poslaniku Emanudju pomočnik zunanjega ministra Panta Gavrilovič. Ob 10. uri zvečer se je vršila na poslanstvu večerja, katere se je udeležilo s strani naše vlade več ministrov z ministrskim predsednikom Pašičem na čelu, kraljev adjutant general Hadžiž, dvorni maršal Damjanovič, šef generalnega štaba, general Pešić in dostojanstveniki, ki imajo rumunska odlikovanja.

KLERIKALCI IN PREDSEDNIŠTVO SKUPŠČINE.

Beograd, 16. oktobra. (Izv.) Poslanec jugoslovanskega kluba Barič je danes popoldne posetil šefa demokratske stranke G. Davidoviča, s katerim je dalje časa konferiral. V glavnem se je razgovor tikal novega predsednika narodne skupščine. G. Barič je izjavil, da bo jugoslovanski klub glasoval za kandidaturu dr. Ribarja.

NAŠA ZASTOPNIKA NA MEDNARODNI ŽELEZNIŠKI KONFERENCI.

Beograd, 16. oktobra. (Izv.) Na mednarodni železniški konferenci, ki bo od 12. do 14. novembra v Lucernu, bosta zastopala našo državo pomočnik generalnega direktorja Deroka in inšpektor prometnega ministrstva Jovanović.

Poboj med komunisti in nacionalisti v Berlinu

DVA MRTVA, MNOGO RANJENIH.

Berlin, 15. oktobra. (Izv.) Danes je prišlo ob priliki zborovanja zveza «za red in svobodo» do krvavega spopada med komunisti in nemško-nacionalnimi udeležniki shoda. En civilist je bil ubit, dva stražnika težko ranjena. Dva nacionalca so vrgli komunisti v reko Spree, vendar sta se rešila. Okoli 60 oseb je bilo aretiranih.

«B. Z. am Mittag» poroča o spopadu, da pripisuje javno mnenje vso krivdo komunistom in sumi, da se je zgodilo to celo

na zapoved Moskve. Sli so celo tako da- leč, da so najeli v azilu za reveže posameznike, jih s 50 markami podkupili, jim dali palice in nože in jih poslali v cir- kus. Po uradnih vesteh je še neki delavec podlegel ranam; aretiranih je bilo danes še 30 oseb. Berlinsko časopisje napada ostro policijskega prefekta, ki je pripadnik socialnih demokratov, in mu očita, da je komunistom olajšal delo vsled premajhne pazljivosti

Vprašanje nemškega predsednika

Berlin, 16. oktobra. (Izv.) Danes dopoldne so se vršila v državni pisarni pri dr. Wirthu posvetovanja glede volitve novega državnega predsednika. Med debato so sprožili udeležniki možnost, da bi se provizorični predsednik Ebert imenoval definitivnim za dobo 4 let, to je do dne 11. februarja 1926.

Predlog bo pretresala jutri narodna skupščina.

Italijanska kraljeva rodbina v Belgiji

Zaroka Jolande z belgijskim prestolonaslednikom.

Rim, 16. oktobra. (Izv.) Iz Anversa poročajo, da je tjakaj dospela v soboto italijanska kraljeva dvojica, ki je bila sijajno sprejeta. Župan mesta je o tej priliki položil na grob tam pokopanih italijanskih vojakov lep venec. V nedeljo se je kraljeva dvojica odpeljala v Liege, kamor je dvorni vlak spremljalo 50 belgijskih letal. Vest o zaroki princesinje Jolande z belgijskim prestolonaslednikom Leopoldom sicer še ni uradno potrjena, vendar pa je takega potrdila z gotovostjo pričakovati te dni.

NOVI FAŠISTOVSKI IZGREDI.

Trst, 16. oktobra. (Izv.) Iz Bologne poročajo, da so fašisti dne 14. oktobra zasedli Molinello, požgali sedež delavskih organizacij do tal in zasedli občinske urade, ki so jih doslej imeli v rokah sami socialisti. Vse to so bile posledice umora nekega fašista po socialistih, ki se je dogodil v Molinello pretekli teden. Pri zadnjih spopadih, ki so končali s popolnim porazom socialistov, je bilo socialistov okrog 30 ranjenih, dva se borita s smrtjo. Oblasti so vse to gledale križemrok.

RAZGRAJAJOČA INVALIDSKA DEPUTACIJA.

Rim, 16. oktobra. (Izv.) V soboto so invalidi in bivši bojevniki poslali deset svojih ljudi v ministrstvo za pošto, kjer je razgrajajoča deputacija takoj vdrila v kabinet ministra Fulcija in povzročila med tipkaricami in uradnim pravno paniko. Telefonično obveščena policija je hitro zasedla vse izhode iz ministrstva, da bi preprečila incidente, med tem pa je minister sprejel deputacijo, ki je prišla «urgirat» potrditev nekih olajšav za invalide in jih odpravil z obljubo, da bo storil vse, kar bo v njegovi moči.

Sport

Nogometne tekme v inozemstvu.

Dunaj: Na Dunaju so se vršile v nedeljo večerne prvenstvene tekme, od katerih moramo v prvi vrsti omeniti tekme med Rapidom in Amateurji. Tudi dunajski listi .iso o tej tekmi glede zmage hoteli dati nobene sigurne prognoze, čeprav so bili izgledi za Rapida nekoliko boljši. Ta dva kluba, ki sta danes vsekakor predstavnik dveh različnih nogometnih sistemov avstrijskega nogometa, sta oba računala na zmago svojih barv. Poraz Rapida pa je vsekakor presenetljiv. Veliko diferenco 7 : 3 (2 : 1) v korist Amateurjev — moramo smatrati kot zmago igre, ki sloni v prvi vrsti na kombinacijah in ne na zmožnosti posameznih igralcev. Nadaljni rezultati prvenstvenih tekem na Dunaju so nastopni: Vienna : Hakoah 4 : 2 (3 : 0). Tudi ta tekma je precejšnje presenečenje, ker se je računalo z gotovo zmago Hakoah. Sportklub : Simmering 3 : 1 (2 : 1), W. A. C. : Rudolphshügel 2 : 1 (0 : 0), Admira : WAC. 5 : 2 (2 : 3), Wacker : Hertha 2 : 2 (2 : 1).

Gradec: Prvenstvene tekme I. razreda: Sturm I : AAC. I. 8 : 1, OAK. I. : Hakoah I. 1 : 1, Amateur I. : Red Star I. 3 : 2.

Krakov: Dunajski FAC. je zmagal v soboto nad tujakšjo «Cracovia» (3 : 1), dočim je v nedeljo pri revanšni tekmi vsled utruenosti težko podlegel (6 : 1).

Krasin odstopi?

Riga, 16. oktobra. (Izv.) Poročevalec «Agence Havas» v Rigi je izvedel iz Moskve, da namerava Krasin, ljudski komisar za zunanjo trgovino odstopiti.

VENIZELOS.

Pariz, 16. oktobra. (Izv.) Iz Aten poročajo, da je Venizelos obvestil oficijelno grško vlado, da bo po končanem mirovnem sklepu izstopil iz političnega življenja.

OTVORITEV LESNE BORZE V PRAGI.

Praga, 16. oktobra. (Izv.) Danes je bila otvorjena praška lesna borza. Svedčanosti so se udeležili zastopniki ministrstev, trgovske zbornice in drugih strokovnih organizacij. Tudi država ima vsled velikanskih gozdnih posestev na borzi mnogo zanimanja.

DUNAJSKI ŠAHOVSKI TURNIR.

Toplice, 16. oktobra. (Izv.) Šahovski turnir se še nocoj zaključil. Med kandidati za prvo mesto se imenujejo Spielmann, Retti in morda tudi Rubinstejn. Če dobi partijo s Kostičem.

Borza

Naša krona v Curihu — 2.30!

Zagreb, devize: Dunaj 0.08375 — 0.08875, Berlin 2.04 — 2.34, Budimpešta 2.43 — 2.73, Bukarešt 40.50 — 42.50, Milan 270 — 274, London 277 — 282, Newyork 62.50 — 63.50, Pariz 475.50 — 480.50, Sofija 42.50, Praga 213.50 — 216.50, Švica 1167.50 — 1177.50, Varšava 0.77 — 0.87, valute: dolar 61.50 — 62.50, avstr. krona 0.0865, češke krona 209.50 — 212.50, levi 42.50, franki 471.50 — 476.50, marke 2.20, lire 266 — 270.

Trg. obrtna banka 60 — 62. Brodska banka 62.50 — 65. Hrvatska eskoptna banka 166 — 170. Jadranska banka 400. Jugoslovanska banka 100.25 — 101. Ljubljanska kreditna banka 200 — 210. Slavenska banka 101 — 104. Praštediona 1070 — 1080. Rečka pučka banka 75. Srpska banka 148 — 150. Eksploatacija drva 125. Dobrov. parob. družba 1225. Guranin 120. Narodna šumska industrija 88 — 90. Našička industrija drva 105 — 107.50. Gutman 315 — 327.50. Slavonija 109 — 112. Union 600 — 605.

Trboveljska premo. družba 275 — 280. Curih, devize: Berlin 0.185, Newyork 541, London 24.02, Pariz 40.90, Milan 22.77, Praga 18, Budimpešta 0.215, Zagreb 2.30, Bukarešta 3.35, Varšava 0.055, Dunaj 0.0072, avstr. žig. krona 0.0078.

Dunaj, devize: Zagreb 299.50 — 300, Beograd 1198 — 1200, Berlin 25.60 — 25.90, Budimpešta 29.20 — 29.30, London 327.250 — 327.850, Milan 3006 — 3104, Newyork 73.775 — 73.925, Pariz 5564 — 5576, Praga 2472 — 2478, Sofija 459.50 — 460.50, Varšava 7.05 — 7.15, Curih 13.610 — 13.640, valute: dolarji 73.350 — 73.650, levi 438 — 442, nemške marke 25.75 — 26.75, funti 326.750 — 327.750, franc. franki 5505 — 5535, lire 3062.50 — 3077.50, dinarji 1183 — 1187, poljske marke 6.85 — 7.15, lejl 449 — 451, švic. franki 13.515 — 13.575, češke krona 2460 — 2470, madž. krona 28.95 — 29.15.

Praga, devize: Berlin 0.925 — 1.125, Curih 551 — 554, Milan 125.37 — 127.12, Pariz 225.75 — 227.25, London 132.25 — 133.75, Beograd 48.25 — 75, Sofija 19.30 — 19.75, Dunaj 0.0362 — 0.462, Varšava 0.2425 — 0.3425, Budimpešta 1.14 — 1.24, valute: nemške marke 1.10 — 1.30, avstr. žig. krona 0.04 — 0.05.

Berlin, devize: Italija 12.034.90 — 12.065.10, London 12.759 — 12.791, Newyork 287.640 — 288.360, Pariz 21.747.75 — 21.802.25, Švica 53.153.50 — 53.166.50, Dunaj 380.50 — 384.50, Praga 9637.90 — 9662.10, Budimpešta 114.85 — 115.15, Sofija 1872.65 — 1875.35.

Domače vesti

* **Kralj položil venec na grob Vlahu Bukovca.** Te dni se je mudil v Dubrovniku načelnik oddelka za umetnost v ministrstvu prosvete gosp. Branislav Nušić in je položil na grob pokojnega Vlahu Bukovca dva venca, enega v imenu Nj. Vel. kralja Aleksandra, drugega v imenu ministrstva prosvete.

* **Odličen gost.** V Ljubljano je prišel naš generalni konzul v Argentini gosp. Miha Mihanovič, znani mecen jugoslovanskega pokreta v Južni Ameriki med svetovno vojno in eden najuglednejših južnoameriških podjetnikov. Gosp. Mihanovič, ki se muči že nekaj časa v Jugoslaviji, se je pustil v Ljubljani podučiti o naših razmerah; v kratkem se vrne v Argentino. V svoji sredi ga iskreno pozdravljamo.

* **Narodni poslanci na proslavah v Kumanovu in v Pragi.** Predsednik narodne skupščine gosp. dr. Ribar je poslal vsem parlamentarnim klubom pismo sledede vsebine: «Tekom tega meseca bomo proslavili na bojnem polju pri mestecu Kumanovu zmago našega orožja v kumanovski bitki 1. 1912. V zvezi s to proslavo se bo izvršila tudi cerkvena svečanost vstoličenja erbskega patrijarha v Peči. Na obeh svečanostih bo sodelovala tudi narodna skupščina po svojih članih — narodnih poslancih. Istodobno proslavi tudi bratski češkoslovaški narod v Pragi spominski dan svojega osvobođenja. Naša dolžnost je, da se odzovemo pozivu češkega parlamenta ter da tudi naši poslanci posetijo to svečanost. Zato je potrebno, da odide del naših poslancev na kumanovsko proslavo, a drugi del na proslavo v Prago.» Predsednik zato pozivlja poslance, da mu javijo, ali in katere slavnosti da se hočejo udeležiti.

* **Kongres dobrovoljcev v Zagrebu.** V nedeljo popoldne se je vršil v Zagrebu v dvorani hotela «Royal» kongres dobrovoljcev, katerega so se udeležili tudi delegati iz Sarajeva, Ljubljane in Novega Sada. Dobrovoljec Lipovčič je poročal zlasti o akciji glede ustanovitve «Dobrovoljske banke». Kongres je tudi razpravljal o samostojni politični akciji dobrovoljcev, vendar pa glede tega vprašanja ni prišlo do nikakih definitivnih sklepov. Veliko važnost je polagala skupščina na prosvetno vprašanje; o tem je izbrano referiral delegat ljubljanskih dobrovoljcev gosp. Orel. Kongres je nato razpravljali tudi o socialnih problemih, ki tangirajo v prvi vrsti organizacije dobrovoljcev. Sprejetih je bilo več resolucij, v katerih so označene smernice za bodoče delo.

* **Nov list.** V Zagrebu je dne 15. t. m. prišel izhajati kot organ «Saveza dobrovoljaca v Zagrebu» tednik «Naš Pogled».

* **Velika afera bivšega župana v Zenti.** Na sobotni seji občinskega sveta v Zenti je bil bivši župan dr. Kosta Stajić soglasno obtožen, da je oškodoval mesto za 10 milijonov dinarjev. Očita se mu namreč, da je prodal nacionalizirano električno centralo v Zenti trditi Lazar Krstić v Beogradu za 300.000 dinarjev, ne da bi za to vedel občinski svet, dočim je vredna centrala 11 milijonov dinarjev. Občinski svet je radi tega vložil na notranje ministrstvo predlog za razveljavljenje dotične pogodbe, proti bivšemu županu Stajiću pa je vložena tožba radi zlorabe uradne oblasti.

* **Ameriški konzulat za Dalmacijo.** Splitsko časopisje poroča, da bo vsled izpremembe konzularnega področja, pripadala odslej Dalmacija pod konzularno področje v Zagrebu, vsled česar se morajo vsi potniki, ki žele iz Dalmacije potovati v Ameriko, obrniti na ameriški konzulat v Zagrebu.

* **Čehoslovaki v Novem Sadu.** Čehoslovaško trgovinsko ministrstvo gradi v Novem Sadu veliko skladišče za češke industrijske izdelke in drugo blago. Skladišče bo obnem tudi stalna razstava čeških izdelkov.

* **Promocija.** Gospodična Marijana Zafaznikova iz Ljubljane bo v sredo dne 18. oktobra opoldne promovirana v veliki dvorani ljubljanske univerze za doktorja filozofije.

* **Poročil se je g. Ivan Rus ml., sin vešetrca g. Ivana Rusa v Loskem potoku z gđ. Metico Koyjevo iz Travnika.** Bilo srečno!

* **Smrtna kosa.** V Ljubljani je umrl večeraj g. Oton Balzer, ravnatelj ljubljanske podružnice Češke industrijske banke Doma iz Češke, je prišel g. Balzer že v mladih letih v Ljubljano kot uradnik ljubljanske kreditne banke. Pozneje je prevzel komercialno vodstvo pivovarne Zalec in Laško in je živel kot tak dolga leta v Laškem, kjer je bil vedno zanesljiva narodna opora v ostrih narodnih bojih pred vojno. Iz Laškega se je vrnil v Ljubljano, kjer je postal ravnatelj filijalke Češke industrijske banke. Bil je v ljubljanski družbi splošno priljubljen. Pobralska ga je še v najlepših moških letih kar nenadoma pljučnica, ki je nastopila kot posledica «španske». Naj počiva mirno med nami, v svoji drugi domovini. — V celjski bolnici je v soboto umrla ga. Suzana Skaza, soproga veleposestnika v Velenju. Pokojnica je bila blaga žena in mati, daleč okrog znana in spoštovana. Obolela je pred štirinajstimi dnevi; ker jo je bilo treba operirati, so jo pronesli v bolnico v Celje. Operacija

se je sicer posrečila, a srce je vsled težke bolezni že toliko oslabilo, da je pokojnica podlegla. Njeno truplo so prepeljali večeraj dopoldne v Velenje, kjer so ga pokopali v rodbinskem grobu v Smartnem pri Velenju. Blag ji bodi spomin! — V nedeljo je v Ljubljani, na Tržaški cesti, umrla ga. Helena Zabavnik, nečakinja Janeza Trdine. Bila je svoj čas gostilničarka pri «Stari postiji» v Domžalah, pozneje je živela kot zasebnica ne kaj časa še v Domžalah, a zadnja leta v Ljubljani. Kljub visoki starosti je bila do zadnjega prav živahnega duha. Naj v miru počiva!

* **Vabilo na zdravstveno izložbo v Filadelfiji.** Ameriški poslanik v Beogradu je izročil v nedeljo zunanjemu ministrstvu povabilo naši vladi, da se udeleži zdravstvene izložbe v Filadelfiji, ki jo priredi tamkajšnja trgovska zbornica od 17. do 27. novembra.

* **Vozna zdravstvena služba.** Beograjski listi poročajo, da je dr. Vojislav Gjozgevič in inž. Radiš Nikolčić, inspektorjema ministrstva saobračaja, poverjena naloga, da sestavita načrt za izvrševanje vozne zdravstvene službe. Načrt predvideva, da imej vsaka kurilnica vsaj po en sanitetni vagon, ki bi služil kot ambulanca, ker se je v vojni dobi pokazalo, da so sanitetni vlaki zelo koristno delovali ne samo pri transportu, ampak tudi kot ambulance za slučaj nesreče.

* **Lep čin domovinske ljubezni.** Jugoslovanski akademski klub «Janušić» v Zagrebu je prejel poročilo, da je imela učiteljica Fanika Raić vojaški analfabetški tečaj pri polku, ki se nahaja v Martiščici pri Sušaku. Tečaj je obiskovalo 83 vojakov, dosežen uspeh je bil nad vse povoljen, ker so se vsi vojaki naučili dobro čitati in tudi toliko pisati, da se bodo lahko sedaj sami izpopolnjevali.

* **Cene živilom v Zagrebu stalno padajo.** V gostilnah so znižali cene za 10 odst. Na trgu so padle cene živilom za 16 do 34 odstotkov in tudi pri drvih je padla cena za 13,5 odst. Zagrebški aprovizacijski odtok je sklenil, da se mora doseči še večje znižanje cen, ker dosežana znižanja še vedno ne odgovarjajo splošnemu nazadovanju cen.

* **Znižanje cen v zagrebških hotelih.** Zagrebški aprovizacijski odbor je sklenil da se cene v gostilnah, hotelih in restavracijah znižajo za 10 odst.

* **Na naslov ravnateljstva južne železnice.** V potniških krogih pogrešajo na ljubljanskem glavnem kolodvoru zvezo vlakov ene glavne proge z drugo glavno progo. Jutranji vlak dolenske železnice prihaja v Ljubljano ob 5.35, vlak proti Mariboru pa odhaja ob 5.40, a niti pol minute ne počaka na progi. Mislimo, da bi se temu lahko odpomoglo, saj imajo tudi potniki z Dolenskega potrebo, voziti se v Maribor.

* **Obsojeni komunistični demagog.** V soboto dne 14. oktobra se je vršila pri okrajnem sodišču v Laškem razprava proti bivšemu komunističnemu vodji v Trbovljah, sedaj tajniku strokovne organizacije stavbinskih delavcev v Ljubljani, Franu Peterkoviču, ker je na javnem shodu pri Pravičju v Trbovljah dne 25. junija 1921 izjavil med drugim tudi to-le: Pri polnih litrih sklepa jo razni Ražni, Bidovci in Plaskoviči stvari, katere izkoriščajo potem pri rudniku proti naši organizaciji in delavstvu. Imenovani gospodje so vložili vsled teh žalitev proti Peterkoviču ovadbo in je bil ta sedaj obsojen na dva dni zapora. Junak se seveda ni upal pred sodišče, kaj šele, da bi dokazal svoja prostaška sumničnja. Zdravo bi bilo, pognati vse take demagoge pred sodišče, ker bo naposled delavstvo uvidelo, kako jih njihovi sedanjji voditelji varajo.

* **Izpred sodišča.** Pri celjskem okrožnem sodišču sta bila dne 10. oktobra obsojena zaradi težke telesne poškodbe Ant. Šket na 2 in pol leta težko ječe dopolnjene z enkratnim trdim ležiščem in poostreno z enkratnim postom vsak mesec ter Stefan Šket na 2 leti težke ječe, poostrene, kakor je navedeno pri prvem. Anton in Stefan Šket sta pristojna v okolico Slatina v rogaškem okraju. V gostilniški veži Alberta Ogrizeka v Kostivnici je nastal 5. jun. t. l. pretep, ki se je nadaljeval na prostem. Pri tem je Anton Šket težko poškodoval Al. Sekliča s ponovnimi sunki z nožem tako, da mu je prizadjal najmanj tri poškodbe. Na dvorišču sta nadalje Anton in Stefan Šket obdelavala z noži Ivana Oseka ter ga v levo zadnjo pazduho smrtno poškodovala. Nato sta napadla gostilničarja Alberta Ogrizeka, ki je hotel braniti, in sta ga z nožem in s kolom težko poškodovala na trebušni strani in glavi. Navala sta se končno še na nekega Antona Strava, ga udarila po glavi, da je krvavel, ter mu z noži razrezala sukno, ne da bi mu mogla v splošni gneči priti do živca. — Zalostna slika podivjanosti in vpliva alkohola.

* **Devastacija starih celjskih mestnih nasadov.** Za Dürnhirnovim poslopjem ob levem bregu Savinje, so stale stare smreke, ki jih je z veseljem ogledaval vsak šetalec po mestnem parku. Pred kratkim jih je oskrbništvu odstranilo, ne da bi se moglo natančneje zvedeti, kdo je to naročil. Vsa celjska javnost, ki ima le količkaj zmisla za lepoto, zahteva od občinskega odbora, da ocelo zadevo čim prej pojavi.

* **Dober tek!** V Reštaju pri Rajhenburgu je zaklal posestnik Fr. Hastan ža napol orknjenega vola ter prodal meso mesarju Čuješu v Sonovem pri Rajhenburgu za 2000 kron. Ker se daje časa ničta mogla pogoditi za ceno, je meso že smrdelo. Kljub temu ga je mesar Čuješ prodal strankam za binškošne praznike kot prvovrstno volovsko meso po 56 kron kg. Ko so pa konsumenti vsi le pokvarjenega mesa oboleli, drugi se zopet iz previdnosti smrdljivi juhi in mesu odrekli, je prišla cela zadeva pred celjsko drž. pravdnitvo, ki je obtožilo oba brezvestneža in nekega Glogovskega, da je kot spreten «živnozdravnik na deželo» posredoval, radi kaznjivega pregreška po § 18 zakona o živilih. Pred okrožnim sodiščem so bili dne 3. oktobra kaznovani Fr. Hastan na teden dni Fr. Čuješ na 4 tedne in Mart. Glogovšek na 10 dni zapora, pri vseh poostrenega s trdim ležiščem in postom. Čuješ je že desetkrat predkaznovan. Kljub temu mu je dala politična oblast obrtno dovoljenje. Na vsak način zasluži sedaj še posebno odlikovanje.

* **Samomor.** Iz dosedaj še neznanih vzrokov je skočila v Gruberjev prekop v Ljubljani skučinja Alojzija Železnikar iz Laverce. Na obrežju je pustila obleko in pismo za mater. Trupla še niso našli.

* **Samomor jetičnega.** Jakob Brumen, 22 let star iz pujske okolice se je povzpел ponoči med 11. in 12. oktobrom na postaji Stenjevec na tovrni vlak. Ko se je vlak odpeljal proti Zagrebu, je skočil Brumen z vagona in ostal na mestu mrtev. Neozdravljiva bolezen je bila vzrok samomoru.

* **Surovost.** Josip Vončina je delav v Grosupljem neko ograjo. Poleg so se igrali otroci. Med igro je nekdo skrivil železo na ograji. Razkačeni Vončina je zato pograbil pol kilograma težak kamen in ga vrgel med otroke. Pri tem je zadel 12letno hči posestnika, Ano Bučar ter jo težko ranil na glavi.

* **Napad.** V Bevkah pri Vrhniki so v nedeljo zvečer pri neki hiši slačili korožo. Ob dveh ponoči so se nepričakovano

od nekod priplazili cigani in zahtevali prenočišča. Ker ga jim domači niso hoteli dati, je to cigana Alojzija Brajčič tako razjezilo, da je potegnil iz žepa nož in začel z njim obdelavati delavce. Dva sta bila pri tej priliki lahko ranjena Jakob Kržmanec iz Bevk pa je dobil precej globoke sunke v hrbet in je moral v bolnico.

* **Nepopoljšljiv veseljak.** Pred kratkim je prišel v Slov. Bistrico 24letni pripravnik finančne kontrole Janko Trebižan, ki svojega poklica ni jemal preveč resno.

Popival je oč gostilne do gostilne in navadno ostal dožan. Ko je napravil po gostilnah in pri natakaričah že nad 7000 kron dolga, je ukradel še svojemu tovarišu, finančnemu pripravniku Ign. Kameniku civilno obleko, ki jo je imel ta shranjeno v Raštajerjevi gostilni, nakar je izginil. Nepopoljšljivi veseljak je očitno krenil v svojo ožjo domovino v Vipavo.

Odgovorni urednik Fr. Brozovič. Lastnik in izdajatelj Konzorcij «Jutra». Tisk Delniške tiskarne, d. d. v Ljubljani

Vremensko poročilo

Ljubljana, 16. oktobra 1922. Ljubljana 306 m nad morjem

Kraj opazovanja	ob	Zračni tlak	Zračna temperatura	Veter	Oblačno 0—10	Padavine mm
Ljubljana	7.	763.4	9.2	brezvetra	več obl.	0.1
Ljubljana	14.	760.1	14.0	"	"	—
Ljubljana	21.	760.3	9.0	sever	jasno	—
Zagreb	7.	762.9	10.0	brezvetra	oblačno	5.0
Beograd	7.	761.2	7.0	sev. vzh.	"	4.0
Dunaj	7.	764.4	4.0	sever	"	—
Praga	7.	766.1	1.0	brezvetra	megla	1.0
Inomost	7.	764.0	5.0	"	več obl.	—

V Ljubljani barometer nižji, temperatura nizka. Solnce vzhaja ob 6:19, zahaja ob 17:11

Mali oglasi

stanje do 20 besedi 1 Din. 3—, vsakih nadaljnjih 5 besedi 1 Din. — Trgovski oglasi, dopisovanje, ne premešne do 20 besedi 5 Din., vsakih nadaljnjih 5 besedi 2 Din. — Plača se naprej. (Lahko tudi v znakah.) Na vprašanje se odgovarja le, ako je vprašanje priložna znanka se odgovor.

Službe

Deklica

z dežele, stara 18 let, važna nekoliko trgovine, želi v svrhu nadaljnje izobrazbe stopiti kot vajenka v trgovino mešane stroke v mestu ali na deželi. Cenjene ponudbe na upravištvu «Jutra» pod «Vajenka». 3569

Lesni manipulant

išče namestitev pri kakem večjem lesnem podjetju, več v celotni lesni trgovini. Govori slovensko, hrvaško in nemško. Nastop službe takoj. Ponudbe pod «Zanesljiv» na upravo «Jutra». 3566

Skladiščnik

3548 trgovine z lesom, tudi pisarniška moč, 20 let star, samski, temeljito verziran v lesni

stroki, sprejemanju, oddaji, ekspediciji itd. išče službe. Cenj. ponudbe pod «Sposoben» na upravo «Jutra».

Kleparskega pomočnika

3522 sprejemem v trajno delo. Hrana in stanovanje v hiši. Plača po dogovoru. Alojzij Korček, klepar v Cerknici pri Bakedu.

Stanovanja

Stanovanje 3552 za visokoškolo se odda. Eventualno tudi s hrano. Električna razsvetljava. Naslov v upravi «Jutra».

Stanovanje

3564 obstoječe iz treh sob in priključno v Celju, se takoj zamenja za jednako stanovanje v Ljubljani. — Ponudbe na

Martin Kovač, Križevniška ulica 12, Ljubljana.

Akademik, 3507

jurist, išče sobo, če mogoče z električno razsvetljavo. Ponudbe pod «Akademik», Polzela pri Celju, poštnoležeče.

Razno

Gospodična

daje začetnicam ponk v angleškem jeziku za nizek honorar. Naslov pove uprava «Jutra». 3542

Trgovci,

konsumna društva, se opozarjajo, da se pri nakupu sira obrnejo na trdko Albin Turk, Ljubljana, Prešernova ulica 48, katera ima ementalški, holandski in polementalški sir vedno na zalogi po najnižjih cenah. 3572

Velik trgovski lokal

modern, v najlepšem delu mesta Ljubljane, pripraven tudi za pisarne ali menjalnico, oziroma tudi s firmo in opremo se odda, proti polni odškodnini. Ponudbe pod «Ugodna prilika» na anončno družbo Aloma Company, Ljubljana, Kongresni trg št. 3. 3565

Česka obec v Ljubljani oznamuje smutou zvešt, že člen obce, pan

Oton Balzer

řiditel české průmyslové banky

dne 16. října v 1 hod. v noci po krátké, trapné nemoci mírně zesnul.

Pohřeb se koná z domu smutku „Na Prulah“ dne 18. října ve 4 hod. odp. na hřbitov k Sv. Křížu.

V Lublani, dne 16. října 1922. 3574

Oznamujeme v hluboké žalosti, že náš nezapomenutelný manžel, bratr atd. pan

Oton Balzer

řiditel české průmyslové banky v Lublani

dne 16. října t. r. v 1 hod. v noci po krátké trapné nemoci klidně zesnul.

Pohřeb se koná z domu smutku „Na Prulah“ dne 18. října ve 4 hod. odp. na hřbitov k Sv. Křížu.

V Lublani, dne 16. října 1922.

Anča Balzerová, chof. Za ostatní příbuzenstvo: Jaroslav Balzer, rada nejvyššího soudu v Brně, bratr.

V globoki žalosti naznanjamo, da je naš nepozabni soprog, brat itd., gospod

Oton Balzer

ravnatelj Češke industrialne banke v Ljubljani

dne 16. okt. t. l. ob i uri ponoči po kratki, trpljenja polni bolezn mirno preminul.

Pogreb dragega pokojnika se bo vršil dne 18. oktobra ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti „Na Prulah“ (poslopje češke industrialne banke) na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 16. oktobra 1922.

Anča Balzerová, soproga. Za ostale sorodnike: Jaroslav Balzer, svetnik najvišjega sodišča v Brnu, brat-

Drobno sol

in špecijsko blago nudi po najnižjih dnevni cenah

trdka Sirc - Rant, Kranj, ter kupuje poljske pridelke in lepe suhe gobe po najnižjih cenah.

Priporočajte „JUTRO“!

Automobile
kolesa, motorje
pnevmatiko vseh vrst
olje, bencin

in druge potrebščine ima vedno v zalogi

F. Floriančič
Ljubljana.

Razno perilo

za dame, gospode in deco
84/1 priporoča trdka

A. & E. Skabernè Ljubljana
Mestni trg 10

„Tribuna“

tovarna dvokoles in otroških vozičkov.
Velika zaloga dvokoles, motorčkov, otroških vozičkov, kavalnih strojev, pneumatike in strojnih delov.

Ljubljana, Karlovska cesta št. 4,
Stari trg št. 28.

PERILO

za dame, gospode in deco,
oprema za novorojenčke
po najnižjih cenah

pri
A. Šinkovic nasl.

K. SOSS 43/1
Ljubljana, Mestni trg 19.

MARASKINO MORPURGO.

Cašica tega delikatnega likera je nepopisen užitek!
Priporočamo: **Cognac Dalmatia Medicinal** in druge
izbrane likerje, žganja, ekstrate in sirupe.

Prva odlikovana dalmatinska parna destilacija
V. MORPURGO, SPLIT 73/1

Zastopnik: **Adolf Kordin**, Ljubljana, Beethovnova 9.

Proda se

stroj za izdelovanje sodavice,
s polnilcem za sifon in pokalnice, znamke „Pochtler“, model I B,
v dobrem stanju za 5000 Din, istam se proda koleselj za 2500 Din
in močan voz na peresih z lestvinami za 3000 Din pri
Emilu Morétu,
sodavičarju
Ljubljana, Martinova cesta 11.

Suhe gobe in kumno
kupuje 3478
Sever & Komp., Ljubljana
Wolfova ulica 12.

Jabolka, orehe in drugo sadje

kupuje na debelo 3571
J. Čuk, Zagreb, Krajiška 12.

Ing. dr. Miroslav Kasal

oblastveno poverjeni stábnik
Inžener in mestni stavbenik
Ljubljana, Na Mirju.

Stavbno podjetje in tehniška pisarna za betonske, železobetonke in vodne zgradbe, arhitekturo ter vsakovrstno visoke zgradbe. 1556
izvrtitev. Projektiranje.

Radi preuredbe obrata prodam popolnoma novi kompletne benečanski jarem

(žago) za 1000 mm krlje, na 1 do 6 pil.

Viktor Glaser, lesna industrija, Ruše.

3660

Ceška industrijalna banka, podružnica v Ljubljani, naznanja prežalostno vest, da je njen ravnatelj, gospod

OTON BALZER

po kratki bolezni preminul.

Pogreb se bo vršil 18. oktobra ob 4. uri popoldne s Prul na glavni kolodvor, odkoder ga prepeljejo na Češko.

V Ljubljani, dne 16. oktobra 1922.

3570

Potrjim srcem naznanjamo v svojem kakor v imenu sorodnikov pretresujočo vest o smrti naše iskreno ljubljene soproge, oziroma matere, stare matere, tašče, gospe

Suzane Skaza

posestnice v Velenju

ki je danes dne 14. t. m. ob 1/2 10. uri zvečer po mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti, v 51. letu starosti, za vedno zatisnila oči.

Truplo predrage pokojnice se prepelje 16. t. m. ob 11. uri dopoldne iz Celjske javne bolnice v Velenje, kjer se vrši pogreb ob 3. uri popoldne na pokopališče v rodbinskem grobu v Smartno pri Velenju.

Sv. maša za dušnico se bode služila v torek dne 17. t. m. ob 8. uri zjutraj v tukajšnji župni cerkvi.

Velenje, dne 14. oktobra 1922.

3567

Josip Skaza, soprog.

Pepi, Sana, Anica, otroci.

Herica, Vladica Skaza, vnukinji.

Herica Skaza, snaha.